

Ajuntament de
Castelló

Consell Social
Ciutat de Castelló de la Plana

CRITERIS I RECOMANACIONS PER A L'ELABORACIÓ DEL PRESSUPOST MUNICIPAL DE 2024

ÍNDEX

	Pàgina
I INTRODUCCIÓ	3-8
II ACTUACIONS PROPOSADES PER AL PRESSUPOST DE 2024	9-19
BENESTAR SOCIAL	9-10
CULTURA	10-11
EDUCACIÓ	11-12
INFÀNCIA I JOVENTUT	12-13
SALUT PÚBLICA	13-14
ESPAIS I ENTORNS INCLUSIUS	14-15
TERRITORI I MOBILITAT	15-16
AGRICULTURA I MEDI AMBIENT	16
SEGURETAT I EMERGÈNCIES	16-17
VIVENDA	17
INNOVACIÓ I DIGITALITZACIÓ	17-18
REACTIVACIÓ ECONÒMICA I OCUPACIÓ	18-19
COMERÇ I CONSUM	19
III RECOMANACIONS I CONCLUSIÓ FINAL	20-21

I. INTRODUCCIÓ

El Consell Social de la Ciutat de Castelló de la Plana té entre les seues funcions l'elaboració d'un informe dels criteris i recomanacions generals per al Pressupost de l'Ajuntament de Castelló de la Plana per a l'exercici 2024, a partir de les dades del Pressupost de l'exercici anterior.

El Pressupost General de l'Ajuntament de l'any 2023 va ser aprovat inicialment per acord del Ple, de data 23 de gener de 2023, va ser elevat a definitiu el 3 de febrer i va entrar en vigor el 4 de febrer de 2023, amb un import consolidat de 195.870.859,31 euros.

De les dades extretes del Portal de Transparència de l'Ajuntament, informació "On van els meus impostos", en data 5 d'octubre de 2023, s'observa el nivell d'execució del pressupost vigent, que ascendeix a la xifra de 180.671,31 euros en ingressos, amb un 92,26 % d'execució i a la xifra de 131.705.222,60 euros en despeses, amb una execució de 72,89 %, en part comprensible pel parèntesi d'una corporació sortint a partir de maig i una nova corporació entrant al mes de juny, que en el cas de l'Ajuntament de Castelló ha suposat, a més del canvi de les forces polítiques que conformen la representació de l'Ajuntament, un canvi en el govern municipal conformat per l'acord de govern de la majoria del Partit Popular amb el seu soci de govern Vox i una nova organització administrativa municipal que, d'acord amb l'organigrama del govern, sota la presidència de l'Alcaldia, té quatre grans àrees de govern: Ciutadania i Participació; Urbanisme i Serveis Públics; Impuls Econòmic, Ocupació i Capital Humà, i Seguretat Ciutadana, Emergències i Salut Pública, de les quals depenen les diferents regidories delegades de serveis.

Situació actual del mercat de treball de Castelló i tendències de futur

L'anàlisi socioeconòmica local de la ciutat de Castelló examina les principals característiques i xifres del mercat de treball a través d'una comparativa entre els anys 2022 i 2023, que es reflecteix a continuació segons les dades obtingudes a través de diferents fonts oficials:

Desocupació / setembre	2022	2023
Taxa d'atur	11,48 %	11,20 %
Total de persones desocupades	12.965 persones	12.571 persones
Dones desocupades	8.030 dones	7.654 dones
Persones de 45-59 anys desocupades	5.314	5.183
Atur de llarga duració (PLD)	6.542 persones PLD	6.857 persones PLD
Dones parades de llarga duració	4.366 dones PLD	4.486 dones PLD
Persones de 45-59 anys parades de llarga duració	3.121	3.294
<i>* Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Labora</i>		

Contractes / setembre	2022	2023
Nous contractes	5.741	4.580
Nous contractes a dones	2.857	2.267
Contractes indefinits	3.505	2.567
<i>* Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Labora</i>		

Afiliacions / setembre	2022	2023
Total d'afiliacions	95.220	99.467
Afiliacions al règim general	82.118	86.467
Afiliacions RT Autònoms	10.671	10.825
<i>* Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Tresoreria General de la Seguretat Social</i>		

Empreses / III trimestre	2022	2023
Total d'empreses	6297	6355
Cooperatives	97	100
<i>* Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Tresoreria General de la Seguretat Social</i>		

Dins del context socioeconòmic, la desocupació de joves a Castelló de la Plana i en la Comunitat Valenciana, durant el mes de novembre de 2023, és el següent:

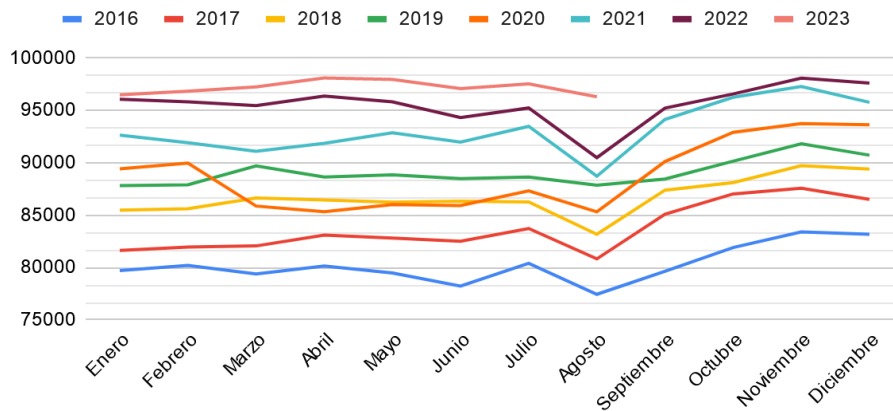
Desocupacio joves (novembre 2023)				
	Comunitat Valenciana		Castelló de la Plana	
De 16 a 29 anys	42,739	13,21%	1,838	14,62%
De 30 a 44 anys	88,327	27,29%	3,403	27,08%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Labora

La tendència d'afiliacions a la Seguretat Social es manté a l'alça des de setembre de 2020 fins a l'actualitat com s'observa en el gràfic i, durant 2023, s'han registrat els valors més alts de la sèrie històrica, en concret en l'últim mes actualitzat, setembre, s'han dut a terme 99.467 afiliacions a la Seguretat Social a la ciutat de Castelló, segons dades de la Tresoreria General de la Seguretat Social.

Evolución de las afiliaciones a la seguridad social

Castelló de La Plana 2016 - 2023

Fuente: Elaboración propia a partir de datos de la TGSS

La taxa de desocupació se situa en l'11,20 % a Castelló de la Plana al mes de setembre. Durant els anys 2022 i 2023 la taxa d'atur a la ciutat no ha superat el 12 %, segons el Portal d'informació de la Generalitat Valenciana, mentre que a nivell nacional, la taxa mitjana d'atur durant 2022 i 2023 ha sigut del 12,75 %, segons dades de l'Institut Nacional d'Estadística.

A totes aquestes dades cal afegir que, en concret, a la província de Castelló, el sector de la ceràmica en 2023 ha entrat en una crisi de producció i de mercat, equivalent a una disminució del 20 % aproximadament, la qual cosa incideix en una menor taxa de

descens de la desocupació, un 0,16 % a Castelló, inferior a la de la mitjana de la Comunitat Valenciana que és del 0,19 %.

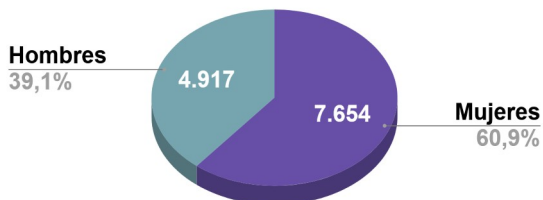
La crisi citrícola s'aguditzava amb l'abandonament d'un 30 % de les terres que, a més d'una crisi econòmica del sector, significa la reducció de la funció neutralitzadora de la carbonització en el sòl periurbà del nostre municipi.

El xicotet i mitjà comerç de Castelló cada any empitjora, a causa de la falta de relleu generacional i de la competència de les vendes en línia i es veu perjudicat també per la concentració en les grans superfícies comercials.

El percentatge de dones desocupades es va incrementar per damunt del 60 % durant la pandèmia sanitària i encara no s'ha aconseguit revertir aquesta situació. Concretament, el setembre de 2023 el 60,9 % de les persones desocupades són dones i aquesta dada s'accentua més en les persones parades de llarga duració, fins al 65,4 %, com es pot observar en els gràfics següents, segons dades de Labora.

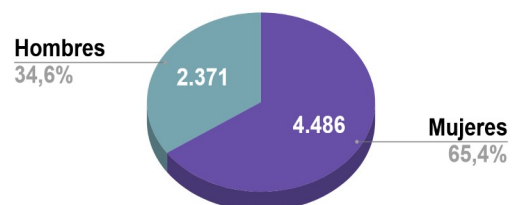
Paro según sexo

Castelló de La Plana, septiembre 2023

Paro de larga duración según sexo

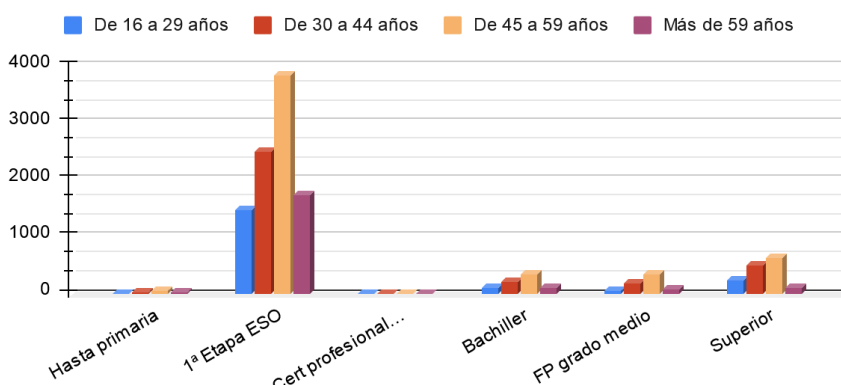
Castelló de La Plana, septiembre 2023

Per grups d'edat la desocupació afecta en major mesura al grup comprés entre els 45 i els 59 anys, i per nivell formatiu, la desocupació s'accentua sobretot en els nivells formatius més baixos, concretament fins a la primera etapa de l'ESO, segons dades de Labora.

Demandantes de empleo por edad y nivel de estudios

Castelló de La Plana, septiembre 2023

Fuente: Elaboración propia a parti de datos de LABORA

El portal EURES de la Comissió Europea sobre informació del mercat laboral posa de manifest els sectors que presenten més dificultats a l'hora de trobar candidats a la Comunitat Valenciana. El sector serveis requereix personal mèdic i d'infermeria, personal de protecció i seguretat i conductors de camió. El principal desajustament que presenta la indústria es produeix per la falta de relleu generacional, com ara ajustadors i operadors de màquines/eines. El bon comportament de la construcció exigeix treballadors qualificats com obrers i operaris en formigó armat, arrebossadors i afins. En canvi, l'àmbit tecnològic es presenta com un sector transversal en el conjunt del sistema productiu i requereix personal qualificat, com analistes de dades, enginyers informàtics, tècnics en Big Data, tècnics en seguretat informàtica i experts en Business Intelligence.

Quant a les tendències de futur, els fons Next Generation de la Unió Europea, més enllà de ser un pla per a la recuperació econòmica després de la pandèmia sanitària, plantegen un model de transformació econòmica amb la finalitat de crear oportunitats de treball. En la seua aplicació a nivell nacional a través del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (PRTR), els projectes han d'alinejar-se al voltant de sis pilars que el Reglament europeu 2021/241 d'execució d'aquests fons ha explicat:

- a. Transició verda
- b. Transformació digital
- c. Creixement intel·ligent, sostenible i integrat, dirigit a la cohesió econòmica, l'ocupació, la productivitat, la competitivitat, la investigació, el desenvolupament i un mercat únic amb pimes fortes
- d. Cohesió social i territorial
- e. Salut i resiliència econòmica, social i institucional per a augmentar la capacitat de reacció i preparació davant de futures crisis
- f. Polítiques per a les pròximes generacions de xiquets i joves, incloent-hi educació i habilitats

Context de l'Ajuntament de Castelló de la Plana

L'Ajuntament de Castelló té una sèrie de plans estratègics que han d'orientar les línies generals de la seua actuació en les diferents àrees de serveis que la conformen, entre els quals es troben:

- I Pla d'Inclusió Social (2022-2025)
- I Pla de Vivenda (2021-2025)
- Pla de Reactivació Agrària
- Pla Local de Gestió Integral de Residus de Castelló
- Pla Estratègic de Turisme
- Pla d'Actuacions del Pla d'Acció Comercial de Castelló de la Plana (PATECO)

II Pla Estratègic d'Ocupació (2022-2025)

II Pla de la Infància i l'Adolescència

II Pla de Joventut (2023-2026)

III Pla d'Igualtat (2019-2023)

Pla de Castelló Ciutat Educadora (2023-2027)

Pla d'Acció per al Clima i l'Energia Sostenible (PACE 2022-2030)

L'Agenda Urbana

L'Agenda Urbana de Castelló 2030, el I Pla d'Acció de la qual va ser aprovat per acord plenari de 28 de juliol de 2022 i es va actualitzar en la sessió plenària del 30 de novembre de 2023, és un instrument estratègic de ciutat orientat a la consecució dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) i alineat amb el marc estratègic i metodològic proposat per l'Agenda Urbana Espanyola.

El Pla d'Acció de l'AU-CS 2030 contempla una sèrie de línies d'actuació i projectes estratègics que han d'orientar el creixement d'aquest municipi en els pròxims anys, el seu desenvolupament urbà, les seues inversions i, per tant, els pressupostos futurs que elabore l'Ajuntament.

Els fons europeus com a element de transformació de Castelló

La captació de fons europeus Feder procedents de la Unió Europea amb l'Estratègia de Desenvolupament Urbà Sostenible Integrat – EDUSI CASTELLÓ 2014-2020, que finalitzarà l'any vinent amb una inversió global de 20,2 milions d'euros, ha transformat l'espai públic de la ciutat, amb la prevalença de criteris ambientals i socials, que no hagueren pogut aconseguir-se en tan poc de temps amb fons propis municipals.

Amb el Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència – Next Generation, aprovat per acord del Consell de Ministres, de 27 d'abril de l'any 2021, l'Ajuntament de Castelló, amb la guia de l'AU-CS 2030, ha accedit a diferents convocatòries amb una sèrie de projectes concedits que, units als que puguen demanar-se en futures convocatòries, contribuiran a desenvolupar eixe model de ciutat al qual hem de tendir, més sostenible, integrador i igualitari i que permetrà també la modernització i digitalització de l'Administració municipal.

Fins hui destaquem entre els projectes concedits a l'Ajuntament: la rehabilitació d'habitatges a nivell de barris, la remodelació del passeig marítim; la zona de baixes emissions, la rehabilitació del Pinar del Grau de Castelló com a entorn saludable, la rehabilitació dels mercats Central i de Sant Antoni i la rehabilitació de la biblioteca municipal.

II. ACTUACIONS PROPOSADES PER AL PRESSUPOST DE 2024

Les actuacions i recomanacions, perquè siguin tingudes en compte en el projecte del Pressupost de l'Ajuntament de 2024, han de variades, àmplies i ambicioses, amb l'objectiu que, si no poden ser tingudes totes en compte o no són executables en un únic exercici, servisquen per als successius exercicis pressupostaris amb les modificacions o adaptacions necessàries que aquesta comissió de treball propose al Ple del Consell. Aquestes, agrupades per competències, per a la seua millor identificació, són les següents:

BENESTAR SOCIAL

1. Millorar les condicions d'atenció dels centres municipals de serveis socials, així com les seues instal·lacions (rehabilitació o nova construcció) i adoptar mesures per a reduir les llistes d'espera.
2. Millorar les instal·lacions o construir un nou alberg municipal i menjador social o ampliar-lo, amb equipament actualitzat, i incrementar la partida del Pressupost per a les prestacions de l'alberg municipal a fi de poder atendre altres grups de població en situació de vulnerabilitat (famílies, dones amb fills).
3. Crear un servei d'atenció per a urgències socials per a persones que, per la seua especial situació, no poden fer ús de l'alberg de transeünts.
4. Fer campanyes per a donar visibilitat a la problemàtica de la salut mental i realitzar programes d'activitats per a les persones que pateixen de salut mental, especialment en períodes no lectius.
5. Ampliar el programa "Barris vulnerables", que es desenvolupa al barri de Sant Llorenç, a uns altres, com ara Perpetu Socors, Sant Agustí i Sant Marc, la Guinea o el Grau, identificats en l'estudi d'Àrees de Rehabilitació, Regeneració i Renovació Urbana del Pla General Estructural.
6. Estudiar i aplicar mesures per a cuidadors no professionals de persones dependents, com ara targetes d'aparcament o transport de mobilitat.
7. Donar ajudes d'inserció social i atenció personal de xiquets en situació de desamparament social, com ara menjadors socials, beques de material escolar i menjador, i protecció a famílies víctimes de desnonament.
8. Realitzar tallers sobre criança dirigits a persones progenitores, tutores i guardadores.
9. Realitzar cursos de formadors d'atenció a la dependència i programes de suport i de respir a famílies cuidadores.

10. Persones majors

- Elaborar un protocol en prevenció, detecció i actuació davant de casos de maltractament a les persones majors i violència de gènere contra les dones majors, i donar formació tant als professionals municipals com a empreses privades que presten serveis de cures.
- Realitzar un programa contra la soledat no desitjada dels majors: un estudi o cens i un pla d'intervenció i programes d'acompanyament, especialment, en festivitats assenyalades i a l'estiu.
- Realitzar programes de voluntariat per a l'acompanyament de persones majors que estan a soles.
- Organitzar cursos o tallers gratuïts per a majors de maneig i ús de les tecnologies de la informació i comunicació i realització de tràmits electrònics adaptats a les seues necessitats.
- Donar un servei eficaç i sense esperes d'assessoria jurídica per a majors, per a resoldre qüestions legals.
- Elaborar un pla de millora dels centres de majors amb dotació de mobiliari i equipament adequat.
- Implantar el programa amb denominació "Viure i conviure" amb la pretensió de proporcionar allotjament a joves estudiants en el domicili de persones majors en situació de soledat o necessitat de companyia.
- Dotar de més places les residències de majors: instar la Conselleria de Serveis Socials, Igualtat i Habitatge perquè dote els centres necessaris amb la qualitat del servei d'acord amb les persones a les quals va dirigit, per a la qual cosa l'Ajuntament vetlarà pel seu compliment i facilitarà, si és el cas, els solars necessaris.

CULTURA

1. Realitzar un festival de teatre al carrer amb companyies novelles de la nostra ciutat, en diferents ubicacions, en places o altres espais segons l'aforament necessari.
2. Oferir abonaments culturals per a l'adquisició d'entrades per a l'Auditori, teatres i museus de la ciutat i ampliar l'oferta de programació.
3. Fer exposicions a l'aire lliure en parcs i jardins a través de la captació de mecenatges.
4. Programació Art-Barri: promoure a nivell de barri, amb els consells de districte i diferents col·lectius de la zona, la realització d'una programació pròpia per a facilitar la integració i la participació ciutadana.
5. Realitzar, en col·laboració amb els serveis socials, activitats culturals, d'oci i temps lliure per a les persones amb diversitat funcional i integrar-les en la programació general.
6. Desenvolupar projectes escolars en la comunitat educativa.
7. Continuar desenvolupant projectes culturals que posen en valor les nostres tradicions locals.

8. Millorar les prestacions de les biblioteques municipals, d'acord amb l'evolució social, cultural i tecnològica, per a acostar la població jove, amb idees innovadores amb l'ús de la tecnologia.

9. Aconseguir que les activitats d'oci i temps lliure de carrer que programe l'Ajuntament per als dies festius, festes assenyalades i, especialment, els caps de setmana, es realitzen alternativament en els diferents districtes de la ciutat, per a no perjudicar, per l'efecte d'atracció al centre, els comerços i locals d'oci de la resta de la ciutat.

10. A nivell de gestió, agilitzar i simplificar els tràmits de concessió de subvencions i ajudes (convocatòries, selecció, concessió, justificació de projectes, etc.).

EDUCACIÓ

1. Educar en la igualtat, amb campanyes d'informació i tallers per a l'educació en la igualtat; erradicar la violència de gènere i l'assetjament escolar, el ciberassetjament i la violència digital, xarxes socials, drogoaddicció i que siguin impartits per la Policia Local "Programa Policia-Tutor" que tenen un major grau d'acceptació per l'alumnat.

2. Implementar programes dirigits a conciliar la vida familiar.

3. Dur a terme programes específics de formació dirigits a les persones que atenen persones amb diversitat funcional.

4. Realitzar campanyes d'animació a la lectura a les escoles, per exemple realitzar jornades de lectura per part dels estudiants "24 hores" a la plaça Major.

5. Garantir l'escolarització obligatòria i l'educació secundària:

- Impulsar, juntament amb la Mesa d'Absentisme, les mesures necessàries per a disminuir l'absentisme en els centres escolars.

- Implementar programes per a assegurar l'assistència i la retenció de xiquets a les escoles.

- Implementar programes de tutoria i suport acadèmic per als estudiants en situacions vulnerables.

6. Centre Integrat de Formació Professional: promoure l'estudi, juntament amb la Conselleria d'Educació, Universitats i Ocupació, per a la implantació d'un Centre Integrat de Formació Professional (CIPF) a Castelló. Aquest centre es proposa com a punt de referència formatiu clau per a la ciutat, amb la intenció de dotar el teixit empresarial de la ciutat dels perfils professionals més demandats del seu entorn i situar la ciutat de Castelló com a referència provincial en matèria de formació professional.

7. Dotar les escoles infantils de personal i mitjans necessaris per al seu funcionament i que suposen una eina eficaç per a la conciliació de la vida familiar i laboral.

8. Dotar el Consell Escolar Municipal dels recursos humans i materials perquè siga un eina àgil en els processos d'escolarització i en el desenvolupament de programes i activitats impulsades per la Regidoria d'Educació.

9. Fer una guia educativa amb contingut dirigit a tots els nivells educatius amb temàtica i contingut orientats a la formació integral de l'alumnat.

10. Centres escolars:

- Millorar la mobilitat i l'accessibilitat als centres escolars.

- Elaborar un programa de conservació i manteniment dels centres escolars perquè estiguen en condicions idònies de funcionament. Estudi i instal·lació de components necessaris per a l'ús d'energies renovables.

- Dotar als centres educatius amb un desenvolupament reglamentari de les funcions pròpies dels conserges.

- Elaborar un pla per a climatitzar els centres educatius de competència municipal, en col·laboració amb la Conselleria d'Educació, amb l'objectiu de mitigar els efectes del canvi climàtic amb onades de calor i afavorir la transició ecològica i la descarbonització.

Cal tindre en compte que les onades de calor són cada vegada mes freqüents en el període lectiu, a més d'utilitzar-se alguns col·legis a l'estiu per a activitats extraescolars, com a col·legis electorals i, excepte en els menjadors i en algun aula de professors dels col·legis, no existix cap mena de climatització.

INFÀNCIA I JOVENTUT

1. Organitzar activitats orientades a la formació, l'oci alternatiu i plans específics contra el ciberassetjament.

2. Continuar amb la convocatòria anual del programa "Crida a projectes" perquè siguen els joves els qui proposen les activitats i tallers d'oci educatiu a la ciutat.

3. Crear nous espais de reunió per als joves, en els diferents districtes de la ciutat, per a realitzar les activitats que ells decidisquen, així com un altre Casal Jove a la ciutat.

4. Seguir amb el projecte "Escola de Segona Oportunitat", que ofereix opcions de formació per a l'ocupació i el retorn educatiu per a millorar les possibilitats i condicions d'accés de joves que van abandonar de manera primerenca l'educació o no van acabar l'ensenyament obligatori.

5. Prendre accions en col·laboració amb l'Oficina Municipal d'Habitatge, que faciliten l'accés a l'habitatge, així com atendre els problemes d'emancipació, de les persones joves.

6. Millorar les campanyes de comunicació per a destinar-les a un públic jove.

7. Treballar conjuntament amb la Secció de Ciutat Educadora (Joventut, Igualtat, Educació, Cultura) i Esports per a possibilitar sinergies.

8. Assistència psicològica i orientació professional per ajudar als joves.

9- Incrementar el pressupost destinat a ajudes per a associacions juvenils de la Ciutat, revisant els criteris d'accés perquè més entitats es puguin beneficiar d'estes.

SALUT PÚBLICA

Amb l'objectiu de promoure l'activitat física i l'alimentació saludable en els centres educatius i en la població en general:

1. Tallers comunitaris: organitzar esdeveniments educatius en els mercats municipals o centres comunitaris per a promoure la nutrició i l'ús d'aliments frescos.

2. Creació de material educatiu: desenvolupar recursos didàctics accessibles per a la població en general sobre com portar una alimentació saludable.

3. Campanyes de conscienciació: promoure l'activitat física regular i una dieta equilibrada a través de campanyes educatives.

4. Programes escolars d'alimentació saludable: introduir plans de menjars equilibrats a les escoles.

5. Educació en mitjans i xarxes socials: fer ús de plataformes digitals per a difondre missatges sobre salut i benestar.

6. Organitzar esdeveniments esportius, en col·laboració amb diferents clubs esportius de la ciutat, per a la seua celebració a l'estiu a la zona del Serradal, potenciant els diferents locals d'oci que es troben allí, cobrint una part del dia, pel que fa a horaris.

7. Organitzar esdeveniments esportius per part del Patronat Municipal d'Esports durant la resta de l'any en les diferents zones de la ciutat, així com jornades ludicofestives, com ara "Gym per a majors i "Running nocturn coneixent la ciutat".

8. Incrementar els tractaments contra el mosquit tigre; fer campanyes de comunicació i informatives en general i específiques en instituts i col·legis, i realitzar estudis per a innovar en l'erradicació de la plaga i l'actuació immediata.

9- Incrementar els tractaments per al control de coloms, desratització i desinsectació (paneroles, etc...).

PROTECCIÓ I DEFENSA DELS ANIMALS

1. Campanya informativa sobre la Llei 7/2023, de 28 de març, de protecció dels drets i benestar dels animals.

2. Campanya de sensibilització sobre els aspectes següents: adopció de gossos potencialment perillosos, gossos invisibles, adopció d'altres animals domèstics i erradicació de l'abandonament d'animals.

3. Campanyes de conscienciació sobre la neteja als amos d'animals de companyia per a un ús adequat de les vies i espais públics.

ESPAIS I ENTORNS INCLUSIUS

1. Fer un pla d'accessibilitat per a millorar l'accessibilitat a la via pública (voreres, calçades), parcs i altres espais públics, així com el mobiliari urbà i els edificis de titularitat municipal.

2. Eliminar barreres en les voreres i en els accessos als habitatges i als edificis públics perquè el seu ús siga còmode per a totes les persones, evitant desnivells innecessaris o barreres, buscant la regularitat en la superfície.

3. Adequar la grandària de les terrasses dels bars i restaurants i dels comerços que posen expositors en les voreres perquè no impedisquen el pas dels vianants i dificulten l'estacionament de vehicles, i exigir una neteja adequada en les zones de terrasses i voltants.

4. Instal·lar lavabos públics en més zones públiques, com parcs i places.

5. Instal·lar fonts amb aigua potable en més punts de la ciutat.

6. Millorar i ampliar el mobiliari urbà per a persones majors.

7. Incrementar el servei de neteja en la via pública, els caps de setmana, en les zones associades a l'oci nocturn i al botellot.

8. Incrementar la neteja pel tema de les mascotes en diferents zones de la ciutat on no hi ha habitatges.

9. Revisar la ubicació dels contenidors de recollida de RSU per tal que no entorpisquen els llocs de pas i no dificulten la visibilitat dels vehicles en encreuaments, així com per raons estètiques, per a no perjudicar els veïnats, en les mateixes portes d'alguns portals, més quan són "illes completes".

10. Fer campanyes ciutadanes i d'educació ambiental per a conscienciar d'una ciutat neta i d'una bona gestió dels residus domèstics, neteja i ús de contenidors i papereres, servei de recollida de voluminosos i per a col·lectius, especialment, l'hostaleria, comerços, col·legis i instituts, posant l'accent en la importància de reutilitzar abans que reciclar.

11. Vigilància, control i mesures educatives per als grafiters.

12. Fer el manteniment de l'arbratge, la poda i plantar nous arbres en escocells buits.

13. Revisar i incrementar la il·luminació de la ciutat, especialment en les zones d'extraradi on és escassa.

14. Millorar l'eficiència energètica dels edificis i instal·lacions municipals i en els CEIP i potenciar des de l'Ajuntament l'ús de les energies renovables.

15. Fer neteja de pintades en façanes i en mobiliari urbà i aplicar el règim sancionador.

16. Promoure una gestió mancomunada, amb altres municipis, dels residus urbans, amb la instal·lació de més contenidors i més opcions de reciclatge (olis, piles, telèfons mòbils).

17. Instal·lar il·luminació no contaminant.

TERRITORI I MOBILITAT

1. Naturalitzar espais (places, carrers, parades, glorietses) i crear zones d'ombra.
2. Fer un manteniment adequat de l'estat de les voreres i calçades.
3. Elaborar un programa de conservació, millora i manteniment del patrimoni, estudiant l'ús dels edificis cedits per l'Ajuntament a altres administracions públiques, així com a diferents associacions i entitats de la Ciutat i la rehabilitació d'edificis que romanen tancats.
4. Dotar la ciutat d'una estació d'autobusos en condicions i amb els serveis necessaris.
5. Situar al voltant de l'estació de RENFE un aparcament d'acord amb les necessitats, molt important per a millorar la comunicació amb la ciutat.
6. Ampliar els aparcaments dissuasius i equipar-los amb seguretat i amb llançadores fins al centre de la ciutat.
7. Incloure en el sistema de préstec Bicicas les bicicletes elèctriques.
8. Ampliar les línies de transport urbà fins a les urbanitzacions de la carretera de l'Alcora.
9. Afavorir el transport interurbà entre les poblacions veïnes de Castelló.
10. Ampliar el Tram a Benicàssim, Almassora i Vila-real.
11. Fomentar la connexió de la ciutat amb l'aeroport, posant punts d'informació turística de la nostra ciutat en trens i avions.
12. Estudiar les rutes dels autobusos perquè siguin amb trajectes més curts, amb una major freqüència i més transversals i amb connexió a zones de nou desenvolupament, com per exemple Lledó.
13. Intensificar les campanyes de seguretat viària, especialment dirigides a la circulació de bicicletes i patinets.
14. Impulsar el transport verd.
  - Renovar la flota d'autobusos municipals per vehicles elèctrics 100 % per a la descarbonització de la ciutat i de dimensions més reduïdes per als que circulen pel nucli històric urbà.
  - Desenvolupar incentius per a l'adopció de vehicles elèctrics i la creació d'infraestructures de càrrega, a més de la bonificació ja establida en l'IMVTM, com ara preferència en zones d'estacionament reservat o altres línies d'ajudes.

- Incrementar els punts de recàrrega ràpida de vehicles elèctrics en la via pública, que són insuficients actualment, i establir una guia de la seua ubicació i un manual per al seu ús.

AGRICULTURA I MEDI AMBIENT

1. Promoure l'agricultura urbana i periurbana per a l'autoconsum:

- Designar àrees específiques a la ciutat per a l'agricultura urbana amb suport logístics i recursos bàsics.
- Fer campanyes informatives sobre la importància de triar aliments locals, frescos i sostenibles.
- Donar suport als productors locals: incentivar la compra d'aliments a xicotets productors locals amb campanyes de promoció i mercat d'agricultors.
- Realitzar tallers educatius per a promocionar l'agricultura ecològica periurbana.

2. Cicle integral de l'aigua:

- Plantes de tractament: maximitzar l'aprofitament de les aigües residuals per a convertir-les en recursos útils per al reg, neteja i altres usos no potables.
- Programes educatius per a mostrar els beneficis i seguretat de la reutilització de l'aigua tractada.
- Destinar recursos a institucions acadèmiques i centres d'investigació per a desenvolupar tecnologies i solucions innovadores en l'estalvi i en l'aprofitament de l'aigua.
- Nova depuradora d'aigües residuals.

3. Fomentar l'autoconsum d'energies renovables:

- Microgeneració en comunitats locals: donar suport a la creació de cooperatives d'energies renovables perquè les comunitats locals generen i consumisquen la seua pròpia energia.
- Campanyes divulgatives en mitjans de comunicació en què es destaquen els beneficis de l'estalvi energètic i com aconseguir-lo.

4. Banc de Terres:

- Potenciar el banc de terres, buscant fórmules perquè funcione per a mantindre l'activitat agrícola tradicional.
- Potenciar i ajudar a organitzar cooperatives agràries d'aturats que treballen les terres del banc municipal de terres abandonades.

5. Desenvolupar el Parc Agrari Municipal.

6. Fer campanyes escolars d'educació ambiental amb viatges organitzats als parcs naturals.

SEGURETAT I EMERGÈNCIES

1. Major presència policial en els barris de la ciutat, potenciant una policia de proximitat amb més efectius i mitjans.

2. Vigilància i major presència de la Policia Local en la zona rural per a evitar el robatori de collites.
3. Campanyes preventives i informatives en els tallers de convivència, assetjament escolar, gent gran, diversitat i Programa Agent-tutor dirigit als CEIP i IES de la ciutat.
4. Major vigilància i control sobre la contaminació acústica i ambiental de les obres que es realitzen en l'espai públic (horaris, dies festius).
5. Campanyes de seguretat viària sobre trànsit i circulació, especialment sobre el respecte de les normes de circulació pels usuaris de bicicletes, ciclomotors i patinets.

VIVENDA

1. Tindre un parc suficient d'habitatges municipals per a lloguers socials assequibles a les persones amb risc d'exclusió social.
2. Continuar amb l'obres de reforma i millora d'habitatges socials municipals.
3. Construcció i promoció d'habitatges de lloguer per a joves en parcel·les de titularitat municipal amb noves solucions constructives d'edificacions que utilitzen espais comuns i així facilitar l'accés i la socialització dels joves que realitzen estades per motius d'estudi o treball, d'aquells que residisquen ací, famílies monoparentals i persones majors que estiguen a soles com a alternativa a les residències (*coliving*, *senior living*).
4. Línies d'ajuda a la rehabilitació d'habitatges.
5. Línies d'ajuda al lloguer social i el juvenil social.
6. Establir línies de col·laboració amb entitats bancàries per a aconseguir un major nombre d'habitatges de lloguer social.
7. Informació i assessorament.

INNOVACIÓ I DIGITALITZACIÓ

1. Realitzar accions específiques per a la captació d'empreses tecnològiques perquè s'establisquen o es traslladen a Castelló, en col·laboració amb la Fundació Universitat Jaume I, CEV i Cambra de Comerç.
2. Fer cursos de competències digitals dirigits a la ciutadania per a ajudar-los a conèixer els beneficis de participar en la societat digital.
3. Fer accions i campanyes informatives dirigides a la ciutadania sobre ciberseguretat i protecció de dades.
4. Habilitar punts d'inclusió digital en tots els serveis municipals perquè les persones en situació de bretxa digital puguen realitzar tràmits electrònics.

5. Millorar el servei d'atenció integrada de l'Ajuntament, amb una finestra única des d'on es puguen realitzar tots els tràmits, millorar el sistema d'informació, de tràmits i de gestions.

6. Reforçar el sistema de cita prèvia en èpoques de major afluència de gestions, garantint l'atenció presencial per a aquelles persones que ho necessiten, evitant cues o esperes innecessàries.

7. Incrementar els punts d'accés de wifi d'alta velocitat gratis en els edificis municipals, en places i carrers de la ciutat, en la zona de platja i en tots els barris, i fer-ne campanyes de difusió.

8. En col·laboració amb l'ecosistema innovador i les empreses tecnològiques de la Ciutat, fomentar programes en centres escolars que ajuden a evitar, a mig/llarg termini, la bretxa de gènere que existix actualment en professions tecnològiques.

REACTIVACIÓ ECONÒMICA I OCUPACIÓ

Desenvolupar les línies de treball del II Pla d'Ocupació de Castelló 2022-2025, que en el seu primer eix tracta sobre la governança participativa que assegure la participació de la ciutadania i dels principals agents socials, econòmics i polítics en tots els projectes que desenvolupen.

Per a això es pretén que des de l'Agència de Desenvolupament Local, amb el programa Castelló-Crea, es continuen desenvolupant les actuacions de:

1. Formació a la carta per a cobrir les necessitats que demanda el mercat de treball, dissenyant amb les associacions empresarials un pla formatiu i de pràctiques amb un compromís d'inserció laboral.

2. Cursos de curta duració i contingut específic que donen resposta també a les necessitats del mercat de treball i afavorisquen la inserció de les persones desocupades.

3. Programes mixtos d'ocupació i formació amb els quals s'adquirisca un certificat de professionalitat en sectors relacionats amb la construcció i el manteniment: obra, fusteria, lampisteria, electricitat; jardineria i horticultura; electrònics, ajustadors d'ordinadors, tècnics en sistemes microinformàtics.

4. Programes d'ocupació orientats a joves menors de 30 anys i a persones en risc d'exclusió social.

5. Línies d'ajudes a les iniciatives emprenedores i d'innovació empresarial, projectes d'ocupació nous i incentius per al retorn de professionals qualificats.

6. Programes de mentoria: connectar emprenedors amb empresaris reeixits per a orientació i suport durant el desenvolupament dels seus projectes.

7. Programes d'ocupació pública en sectors emergents: crear o participar en programes formatius que generen ocupació directa en àrees dependents de l'Administració local.

8. Desenvolupar programes de Formació Professional en col·laboració amb la indústria per a garantir habilitats rellevants, necessàries per a cobrir les necessitats de tècnics qualificats i assegurar els relleus generacionals de les empreses de la ciutat i de la província.

9. Convenis de col·laboració amb grans empreses amb seu a Castelló per a potenciar la modernització i especialització en la Formació Professional.

10. Programes de formació per a joves agricultors i de la mar.

11. La inversió pública municipal en construcció d'habitatges i desenvolupament d'infraestructures consolida la qualitat dels serveis públics i contribueix a augmentar l'oferta d'ocupació.

COMERÇ I CONSUM

1. Fer cursos de formació i digitalització dirigits a les pimes.

2. Fer campanyes de promoció de productes locals i de proximitat i de retorn al comerç local amb accions per a la captació de nous clients en els xicotets establiments i accions específiques per a la població més jove.

3. Prendre mesures de suport al comerç de barri.

4. Realitzar campanyes informatives sobre temes que afecten els consumidors, com ara:

- Responsabilitat en el consum i prevenció del desaprofitament alimentari, dirigides a particulars, així com als serveis de restauració, supermercats i centres d'alimentació.

- Ciberseguretat en les compres, contractació de viatges o apartaments en línia, protecció de dades de caràcter personal.

5. Incrementar la vigilància per a evitar la venda il·legal als carrers i les falsificacions.

6. Donar suport al xicotet comerç i als mercats municipals de venda minorista i prendre mesures de modernització de la venda no sedentària.

7. Oferir formació específica en els col·legis i instituts sobre el consum responsable.

8. Donar abonaments de comerç local i tarifes reduïdes en els pàrquings.

9. Promoure productes de proximitat amb degustacions periòdiques.

10. Celebrar mercats gastronòmics.

III. RECOMANACIONS I CONCLUSIÓ FINAL

La Comissió proposa a l'Ajuntament de Castelló perquè per sí o perquè inste Administracions Públiques competents, les recomanacions següents:

1. Tot i que la taxa d'inflació ha baixat considerablement, continua sent alta i és necessari continuar ajudant les famílies que no poden arribar a final de mes.

Per això, s'han d'incrementar les ajudes socials a les persones i famílies mancades de recursos o víctimes de desnonaments, el transport gratuït a les persones amb rendes baixes o en situació de desocupació de llarga duració i fer possible el dret a l'habitatge en les circumstàncies actuals.

2. La necessitat d'ajudar més el sector de la ceràmica per ser el nostre principal sector industrial i, per tant, palanca de l'economia i l'ocupació a la nostra ciutat i a tots els municipis del clúster de la ceràmica.

3. La preocupació per l'impacte ambiental, a mitjà i llarg termini, del cultiu de l'alvocat, propi de regions tropicals i subtropicals i, la seua concentració a Castelló de la Plana i altres municipis de la Plana Baixa, com a mesura substitutiva pels citricultors a l'aguda crisi cítrica que, a més de canviar el paisatge cultural de l'Horta de la Plana de Castelló, danya el subsol per l'ús excessiu d'aigua, produint una sobreexplotació de recursos hídrics, desforestació i tala indiscriminada d'arbratge.

4. La necessitat de mesures de protecció i de dinamització de l'agricultura en general i dels cítrics en particular que, als problemes de la sequera, els costos de producció i comercialització i la incidència de les plagues, cal afegir la competència deslleial i falta de reciprocitat en la comercialització de cítrics procedents de tercers països i la seua entrada en els mercats de la UE

5. L'aposta pel xicotet i mitjà comerç de Castelló amb més campanyes de sensibilització del comerç de proximitat i de barri.

6. Continua sent vital, per la inflació i per la pujada dels preus de lloguer de pisos, l'increment del parc públic d'habitatges i de lloguer social destinat a famílies víctimes de desnonaments o mancades de recursos, amb especial atenció a les que tinguen xiquets menors d'edat i persones amb necessitats especials.

7. La participació ciutadana en els assumptes de la vida local, intensificant la comunicació amb les associacions de veïns sobre temes que coneixen i els afecten perquè es tinguen en compte per a l'efectivitat de l'exercici d'aquest dret.

8. La protecció de l'erosió de la nostra línia de costa per l'augment del nivell de la mar i dels temporals i la protecció dels ecosistemes marins, que sense perjudici de la competència de la Direcció General del Costes i Medi Marí del Ministeri per a la Transició Ecològica i Repte Democràtic i de l'Estratègia per a la protecció de la costa sud de Castelló i l'Estratègia d'adaptació al canvi climàtic de les costes espanyoles, l'Ajuntament hauria d'elaborar, en col·laboració amb els municipis costaners confrontants, un pla d'adaptació al canvi climàtic o alguna actuació sobre aquest tema amb la DG de Costes i Medi Marí.

La Comissió de Treball de Pressupost, Impuls Econòmic, Ocupació i Benestar Social eleva al Ple del Consell el present informe per a la seua consideració i proposa que una vegada estiga aprovat el Pressupost municipal de l'Ajuntament de Castelló, informe el

Consell Social de les seues línies generals i si ha pres en consideració alguna de les propostes i recomanacions plantejades en aquest informe.

Nota: Fonts consultades

[Observatori Socioeconòmic d'Ocupació-Castelló-CREA](#)

- Informe mensual d'ocupació i economia de Castelló de la Plana. Setembre de 2023.
- Situació actual del mercat de treball a Castelló i tendència de futur.

Agència de Desenvolupament Local de l'Ajuntament de Castelló de la Plana - Informe sobre el context socioeconòmic i tendències de futur de les polítiques actives d'ocupació. Remedios Pavón Roiz. Octubre 2023.